

Ks. prałat prof. dr hab. Bogdan Kazimierz Poniży
(19 II 1944 – 29 XI 2020)

Bogdan Kazimierz Poniży urodził się 19 lutego 1944 r. w miejscowości Bukówiec Górny, położonej w powiecie leszczyńskim, w południowo-zachodniej Wielkopolsce. Wieś, której początki sięgają XIII w., jest znana z czynnego pielęgnowania lokalnego folkloru, co znajduje wyraz w specyficznej gwarze oraz zachowywaniu dawnych zwyczajów i obrzędów. Znamienne, że przez cały okres zaboru pruskiego nie zdarzył się w niej żaden przypadek osadnictwa niemieckiego, zaś jej mieszkańcy licznie wzięli czynny udział w powstaniu wielkopolskim.

W latach 1950-1957 Bogdan K. Poniży uczęszczał do miejscowej szkoły podstawowej, a następnie podjął naukę w Liceum Ogólnokształcącym w Lesznie, uzyskując w 1961 r. świadectwo maturalne. W latach 1961-1967 odbył studia filozoficzno-teologiczne w Arcybiskupim Wyższym Seminarium Duchownym w Poznaniu i 20 maja 1967 r. z rąk arcybiskupa Antoniego Baraniaka, metropolity poznańskiego, przyjął święcenia kapłańskie. Jako kapłan archidiecezji poznańskiej od początku wykazywał wielkie zamiłowanie do uprawiania nauki, co zostało zauważone i docenione przez wysłanie go do Rzymu, gdzie studiował na Papieskim Uniwersytecie św. Tomasza z Akwinu (Angelicum). W 1971 r. przedstawił pracę *L'ordinazione dei non cristiani alla Chiesa nella teologia postconciliare polacca*, zaś w 1974 r. w Papieskim Instytucie Biblijnym uzyskał licencjat nauk biblijnych na podstawie pracy *The True Idea of God in Wisdom 13,1-9* napisanej pod kierunkiem prof. Eduarda des Places SJ. W tym okresie wykrystalizowały się jego zainteresowania naukowo-badawcze skoncentrowane na literaturze mądrościowej Starego Testamentu.

W 1975 r., po powrocie z Rzymu do Polski, podjął pracę wykładowcy Pisma Świętego na Papieskim Wydziale Teologicznym w Poznaniu. Jednocześnie kontynuował pisanie doktoratu i w 1978 r. w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie przedstawiał rozprawę *Drogi poznania Boga według Księgi Mądrości* napisaną pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Stanisława Grzybka. Na jej podstawie uzyskał stopień doktora teologii. W latach 1982-1987 oraz 1993-1998 był prodziekanem Papieskiego Wydziału Teologicznego w Poznaniu. W 1988 r., również w warszawskiej Akademii Teologii Katolickiej, zdobył habilitację na podstawie dorobku naukowo-dydaktycznego i rozprawy *Reinterpretacja wyjścia Izraelitów z Egiptu w ujęciu Księgi Mądrości*. Po utworzeniu w 1998 r. w ramach struktur UAM Wydziału Teologicznego nadal prowadził wykłady i seminaria z teologii biblijnej. W 1999 r. na podstawie dorobku i rozprawy *Korzenie przesłania biblijnego Nowego Testamentu* uzyskał tytuł naukowy profesora, a od 2009 r. miał stanowisko profesora zwyczajnego. W latach 1999-2008 pełnił funkcję kierownika Zakładu Nauk Biblijnych na Wydziale Teologicznym UAM, zaś od 2009 r. był kierownikiem Zakładu Teologii Biblijnej. Wykładał także w Seminarium Misjonarzy Ducha Świętego w Bydgoszczy i Wyższym Seminarium Duchownym Ojców Karmelitów w Poznaniu. Otrzymał godność Kapelana Honorowego Jego Świątobliwości (prałat).

Ksiądz profesor Bogdan K. Poniży był promotorem 7 doktoratów, ponad 300 prac magisterskich oraz brał udział w wielu przewodach habilitacyjnych i postępowaniach do tytułu naukowego profesora. Trzykrotnie uzyskał Nagro-

dę Rektora UAM za swoje publikacje. W środowisku biblistów polskich był powszechnie znany i bardzo lubiany dzięki ogromnej życzliwości okazywanej studentom i adeptom teologii, a także wielkiej systematyczności pracowitości. Chętnie zapraszano go do udziału w różnych wydarzeniach naukowych wiedząc, że nikogo nie zawiedzie i zawsze kieruje się wyłącznie kompetencjami i wiedzą. Jest autorem ponad 250 publikacji, wśród których wyróżnia się sześć ważnych pozycji książkowych i kilkadziesiąt artykułów naukowych poświęconych głównie deuterokanonicznej Księdze Mądrości. Jej grecki tekst znał doskonale, przy różnych okazjach cytując go z pamięci. W 2015 r. przeszedł na zasłużoną emeryturę, ale nie zaniechał pracy naukowej. Całe życie był człowiekiem skromnym i pokornym, co zjednywało mu powszechny szacunek.

Ksiądz Profesor był członkiem International Organization for the Study of the Old Testament i brał czynny udział w spotkaniach tego prestiżowego gremium. Miał wykłady w Angers, Berlinie, Jerozolimie, Kitwe (Zambia), Lowanium i Pamplunie. Był również członkiem Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i działającego w Poznaniu Towarzystwa im. Romana Brandstaettera oraz Leszczyńskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Od początku istnienia, czyli od grudnia 2003 r., był członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia Biblistów Polskich (SBP 6), a w latach 2003-2008 członkiem Zarządu SBP I kadencji. Położył duże zasługi dla okrzepnięcia tego gremium i systematycznie brał udział w posiedzenia Zarządu. Mniej znana jest jego działalność w dziedzinie dialogu Kościoła katolickiego z Żydami i judaizmem, w której zawsze reprezentował zdrowe nurty katolickiej ortodoksji. Bardzo interesował się historią oraz chętnie uczestniczył w pielgrzymkach do krajów biblijnych, kilkakrotnie podejmując się roli przewodnika w pielgrzymowaniu po Ziemi Świętej.

Ksiądz prof. Bogdan K. Poniży zmarł 29 listopada 2020 r. w Poznaniu. Na wieść o jego śmierci abp Stanisław Gądecki powiedział: „Znawca Księgi Mądrości, teolog o bardzo rozległej wiedzy, ciągle w gotowości do duszpasterskiej pomocy jako kapelan sióstr urszulanek Unii Rzymskiej, ceniony spowiednik. W historii Kościoła poznańskiego nie było chyba kapłana, który tak wiele razy spieszył na pogrzeb zmarłych kapłanów, znajomych, profesorów i studentów”. W komentarzach zamieszczonych w mediach społecznościowych czytamy między innymi: „Człowiek oddany słowu Bożemu, cudowny kapłan o wielkim sercu, pełen ciepła, zrozumienia, wspaniały ksiądz i przyjaciel, wykładowca odnoszący się z przeogromnym szacunkiem dla każdego, jeden z tych kapłanów, których bardzo będzie brakować, przemiły człowiek

o głębokiej wierze i duchowości”. Na stronie internetowej rodzinnej wsi, do której chętnie i często wracał, czytamy: „Dla nas, Bukówczan, był księdzem Bogdanem, miłym, serdecznym, mądrym człowiekiem, który z każdym porozmawiał, każdego pamiętał...Wielu Bukówczan nie zdawało sobie nigdy sprawy, jak wielką osobowością, jak znaną w świecie naukowym postacią był ksiądz profesor Poniży”.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 4 grudnia 2020 r. w Katedrze Poznańskiej. Mszy św., w której wzięło udział liczne grono wychowanków i przyjaciół, przewodniczył abp Stanisław Gądecki, metropolita poznański i przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski. Ciało Zmarłego, na jego życzenie, spoczęło nazajutrz, po Mszy św. pogrzebowej sprawowanej w kościele parafialnym, na cmentarzu w rodzinnym Bukówcu Górnym.

Ks. prof. dr hab. Waldemar Chrostowski, SBP I

Źródła:

1. B. Poniży, *Zawsze poczucie, że Bóg nade mną czuwa*, [w:] F. Lenort (red.), *450 lat Seminarium Duchownego w Poznaniu 1564-2014. Wspomnienia ostatniego półwiecza*, Studia i Materiały do Dziejów Arcybiskupiego Seminarium Duchownego w Poznaniu 2, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny – Redakcja Wydawnictw, Poznań 2014, s. 303-308.
2. *Zeszyty Naukowe Stowarzyszenia Biblistów Polskich* 16(2019) nr 16, s. 220-221.
3. K. Pikoń (red. nacz.), *Złota Księga Nauki Polskiej w 100 rocznicę odzyskania niepodległości*, T. II, Mastemedia, Gliwice 2020, s. 292.
4. <http://www.bukowiec-gorny.pl/znane-osobistosci/36-w-wiecie-nauki-z-bukowca-rodem/103-bogdan-poniy> (dostęp 21.06.2021).